

Elering AS gaasi ülekandevõrguga liitumise tingimuste tühistamine ja uute tüüptingimuste avalik konsultatsioon

Lugupeetud turuosaline

Tingituna 2024.a teises pooles hüppeliselt kasvanud huvist gaasi ülekandevõrguga liitumise vastu, uuendab Elering AS (edaspidi: Elering) liitumise tingimusi (edaspidi: liitumistingimused). 2025.a alguse seisuga ületab ülekandevõrguga liitumise kehtivate liitumispakkumistega garanteeritud võimsus oluliselt ülekandevõrgu läbilaskevõimet. Suures mahus esitatud liitumistaotlused ning nendele vastuseks väljastatud liitumispakkumised on tekitanud olukorra, kus Eleringil ei ole enam võimalik väljastada klientidele järgnevatel põhjustel majanduslikult perspektiivseid liitumispakkumusi:

- võrgu vaba ressursi analüüsimisel peab Elering võtma arvesse kõiki liitumistaotluseid, kehtivaid liitumispakkumusi ja võrgulepinguid;
- võrgutugevduste suure mahu tõttu on väljastatud liitumispakkumustes prognoositud liitumistasu maksumus ja väljaehitamise tähtaeg ebamõistlikult suur, sest sisaldab paralleelse ülekandevõrgu ehitust;
- liitumistasu esimese (20%) ja teise (30%) osamaksete osakaal kogu liitumistasust ei ole liitujatele majanduslikult motiveeriv, mistõttu on võimalik liitumislepingu allkirjastamine ja esimese osamakse tasumine ilma kindla kavatsuseta projekti realiseerida.

Tagamaks gaasivõrguga liitumisel majanduslikult mõistliku ning tegelikke kulusid kajastavate liitumispakkumiste väljastamise, tuleb Eleringil muuta liitumistingimusi. Käesolevaga esitame avalikule konsultatsioonile liitumistingimused, mille muudatused võimaldavad Eleringil koostada liitumispakkumisi, mille aluseks olevates võrguarvutustes ei ole vaja arvestada ebamõistlike liitumispakkumistest tingitud broneeringutega.

Eelnevalt viis Elering perioodil 03.11.2023 kuni 04.12.2023 läbi avaliku konsultatsiooni liitumistingimuste muutmiseks, mille peamiseks eesmärgiks oli:

- Mõõteseadmete paigaldamise erisus otse toruühenduse kaudu liitumisel;
- Veeldatud gaasi ujuvterminaliga liitumise täpsustamine.

Turuosaliste poolt antud tagasisidest lähtuvalt täiendati mõõtesüsteemi rajamise tingimusi, kui klient paigaldab oma gaasivõrgus Eleringi nõuetele vastava samaväärse mõõtesüsteemi, ja täpsustati veeldatud gaasi ujuvterminaliga (FSRU) liitumise tingimusi Pakrineeme liitumispunktis liitumiseks. FSRU liitumise tingimuste osas esitatud tagasisidest lähtuvalt koostas Elering eraldiseisvad liitumise tüüptingimused võimaldamaks gaasi võrku sisestamiseks lühiajalist liitumist Pakrineemes.

Täiendavalt 2023. aastal läbi viidud liitumistingimuste avaliku konsultatsioonil käigus liitumistingimustesse sisse viidud muutustele on käesolevale avalikule konsultatsioonile esitatud liitumistingimust sisse viidud järgmised muudatused (eristatud kollase markeriga):

1. Liitumistasu maksmine:

- Liitumistasu esimese osamakse uueks suuruseks on 75% prognoositud liitumistasu maksumusest;
- Liitumistasu teine osamakse moodustab ülejäänud osa 90%-st liitumislepingus sätestatud prognoositud maksumusest juhul, kui lepingu täitmiseks läbiviidud hanketulemused ei tingi vajadust prognoositud liitumistasu korrigeerimiseks;
 - juhul, kui liitumistasu esimese ja teise osamakse summa jääb alla 90% piirmäära, sõlmivad pooled lepingu muutmise kokkuleppe liitumistasu suuruse muutmiseks;

2. Erisused veeldatud gaasi ujuvterminali Pakrineeme liitumispunktis:

- Lisatud on täpsustus, et liitumistingimustes toodud erisused ei kohaldu Pakrineeme liitumispunktis gaasi või taasgaasistamise võimekusega LNG lasti vedava laevaga ühekordsele liitumisele;
- Liitumistingimustes on korrigeeritud Pakrineeme liitumispunkti läbilaskevõimsust, viitega ENTSO-G Transparency platvormil avaldatud kiire turuteate (UMM) väärtusele;
- Lisatud on leevendus, mille kohaselt peab klient esitama halduri tegevusluba hiljemalt liitumispakkumuse kehtivuse perioodi lõpuks ning vastava tõendi esitamata jätmisel on Eleringil õigus keelduda lepingu sõlmimisest;
- Lisatud on täpsustus, et kliendi poolt esitatud FSRU kasutuskokkuleppe peab olema kehtiv kogu soovitud võrguühenduse perioodi vältel;
- Lisatud on punkt, mille kohaselt klient vastutab Pakrineemes ühendatud FSRU ja sellel paiknevate gaasipaigaldiste ohutuse ja nendele kohalduvate ohutustingimuste täitmise eest;
- Lisatud on regulatsioon, mille kohaselt juhul, kui samale ajaperioodile esitab liitumistaotluse rohkem kui üks klient, siis võetakse vastu liitumistaotlus, mis esitati ajaliselt varem;
- Lisatud on punkt, mille kohaselt Eleringil on õigus ülekandeteenuse osutamiseks sõlmitud leping üles öelda ja gaasivoog sulgeda juhul, kui sisestatav gaas pärineb riigist, mille suhtes on kehtestatud keeld gaasi importimiseks;

3. Gaasi ülekandevõrgu tehnilised põhimõtted ja parameetrid:

- Peatükis 5.5 on täiendatud gaasisisestusjaama tehnilist lahendust, mille kohaselt on peavad paigaldatavad seadmed võimaldama sisestatava gaasi temperatuuri tõstmist ja ning hoone kütte;
- Punktis 5.9 on täpsustatud Pakrineeme liitumispunktis Eleringi olemasolevate seadmete tehnilisi andmeid, koos lisatud joonistega.

4. Liitumislepingu tüüpvorm:

- Täpsustatud on võrguühenduse rajamisega seonduvate kulude tõendamise punkte. Muudatuste kohaselt väljastab Elering kliendile dokumentaalseid tõendeid kulude kohta, mida on võimalik esitada seaduse alusel või töövõtjal loal, kellega on sõlmitud liitumislepingu täitmiseks töövõtuleping (punkt 2.9);
- liitumislepingu tüüpvormis on lisatud regulatsioon, mille kohaselt klient on kohustatud sõlmima liitumislepingu muudatuse liitumistasu korrigeerimiseks juhul, kui hankelepingu maksumus ületab esialgset prognoosi liitumispakkumuses. Lepingu muudatuse mitte sõlmimist käsitletakse kliendipoolse tahteavaldusena liitumislepingu ülesütlemiseks või sellest taganemiseks (punkt 3.6);
- punktis 7.6 on eemaldatud lause „*klient ei ole siiski kohustatud maksma võrguettevõtjale käesoleva lepingu alusel mistahes maksetena kokku rohkem kui lepingus sätestatud liitumistasu summa*“, mis on vastuolus teiste liitumislepingu punktidega. Võrguettevõtjal on õigus nõuda kliendilt lepingu täitmiseks vältimatult tekkinud või vältimatult tekkivaid kulusid;
- kaasajastatud on liitumislepingu lisa 1, milles on toodud liitumiseks rajatava tehniline lahendus. Samuti on lisatud punkt, mille kohaselt lepingus toodud põhimõtteskeem ja

tehniline lahendus täpsustub lepingu täitmiseks koostatava hanke dokumentatsiooni käigus, mil selgub võrguühenduse täpsem tehniline lahendus.

Muus osas on liitumistingimustes ja lepingu tüüpvormis sisse viidud pisitäpsustusi.

Kõik eelmise ja käesoleva avaliku konsultatsiooni raames teostatavad muudatused on kirja lisaks olevates liitumistingimustes jäetud nähtavale *track changes* funktsiooni kasutades.

Avaliku konsultatsiooni dokumendid on leitavad Eleringi kodulehel: <https://www.elering.ee/avatud-konsultatsioonid> Elering AS-i gaasi ülekandevõrguga liitumise tingimuste muutmise.

Palume turuosalistel avaldada oma arvamust hiljemalt 29. aprilliks 2025, e-posti aadressile mirjam.pihlak@elering.ee.

Samuti teavitame, et Elering tunnistab alates 15.04.2025 seisuga kehtetuks hetkel kehtivad liitumistingimused ning uutele liitumismenetlustele enam neid ei kohaldata. Uutele liitumispakkumiste väljastamisel kohalduvad MGS § 18 lõikest 4 lähtuva loogika alusel käesolevaga avalikule konsultatsioonile esitatud liitumistingimused.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Reigo Kebja
Juhatuse liige

Lisad:

1. Elering AS gaasi ülekandevõrguga liitumise tingimused.

Mirjam Pihak
tel: 715 1309
mirjam.pihlak@elering.ee